

Bank Guarantee and the Counter-guarantee as a Means of Implementing the Principles of Private Law in Business Legal Relations in Georgia

Ana Gurieli^{a1}

^a Doctor of Law, Assistant Professor
Caucasus International University

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:

Bank guarantee
Counter-guarantee
Georgian Civil
Code

The bank guarantee, as a mechanism for protecting the contractual interests of the beneficiary, must ensure the protection of the interests of the subjects of law within reasonable limits. It should reduce the risks existing in civil turnover. The mentioned institution is indirectly related to the fulfilment of the obligations by the parties, and in the conditions of each specific legal relationship, it somehow determines the possibility of implementing the general principles of private law. In civil legal relations, non-fulfilment of obligations is a risk, which is also related to the protection of civil law principles, including the principle of good faith.

In order to implement the legitimate purpose of the existence of the bank guarantee as a legal institution in practice, it is necessary to analyze its function. At the moment, the regulatory norms of the bank guarantee existing in the Civil Code of Georgia are characterised by a general nature and cannot comprehensively regulate all problematic issues. The Code does not regulate the types and purpose of the bank guarantees. The institution of counter-guarantee is also left without regulation.

Considering the above, the perfection of the legislative base regulating bank guarantees is important from both theoretical and practical points of view. The issue becomes particularly relevant in the case of business-legal relations. For the relevant segment, the goal of avoiding disputes, which helps to save time and financial resources, is particularly valuable.

In addition, this is closely related to the issue of performance of obligations, which is of central importance in civil law. Accordingly, this paper aims to analyze this issue, based on the study of unified law and national legislation.

¹ Corresponding author.

E-mail addresses: ana.gurieli@ciu.edu.ge (A. Gurieli).

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-1324-8933>

საბანკო გარანტია და კონტრგარანტია, როგორც კერძო სამართლის პრინციპების განხორციელების საშუალება ბიზნესსამართლებრივ ურთიერთობებში საქართველოში

ანა გურიელი^{ა2}

^ა სამართლის დოქტორი, ასისტენტ-პროფესორი
კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი

სტატიის შესახებ	აბსტრაქტი
<i>საკვანძო სიტყვები:</i> საბანკო გარანტია კონტრგარანტია საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი	საბანკო გარანტია, როგორც ბენეფიციარის სახელშეკრულებო ინტერესების დამცავი მექანიზმი, გონივრულ ფარგლებში უნდა უზრუნველყოფდეს სამართლის სუბიექტთა ინტერესების დაცვას. ის უნდა ამცირებდეს სამოქალაქო ბრუნვისათვის დამახასიათებელ რისკებს. აღნიშნული ინსტიტუტი არაპირდაპირ უკავშირდება მხარეთა მიერ ურთიერთვალდებულებათა შესრულებას და ყოველი კონკრეტული სამართალურთიერთობის პირობებში ერთგვარად განსაზღვრავს კერძო სამართლის უზოგადესი პრინციპების განხორციელების შესაძლებლობას. სამოქალაქოსამართლებრივ ურთიერთობებში ვალდებულების შეუსრულებლობა ხომ სამოქალაქო ბრუნვის თანმდევი რისკია, რომელიც აგრეთვე უკავშირდება სამოქალაქო სამართლის პრინციპების დაცვას, მათ შორის კეთილსინდისიერების პრინციპს, რომელიც მსოფლიოს ნებისმიერი მართლწესრიგის ფუნდამენტად განიხილება. საბანკო გარანტიის, როგორც სამართლებრივი ინსტიტუტის არსებობის ლეგიტიმური მიზნის პრაქტიკაში განხორციელებისათვის აუცილებელია მისი ფუნქციისა და სახეების ანალიზი. თუმცა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსში არსებული მარეგულირებელი ნორმები ერთგვარად ფრაგმენტულ ხასიათს ატარებს და რიგი თეორიული თუ პრაქტიკული საკითხების სრულყოფილ რეგულირებას ვერ ახდენს. მათ შორის, კოდექსით გათვალისწინებული არ არის საბანკო გარანტიის აღიარებული სახეები. რეგულირების მიღმა დარჩენილი კონტრგარანტიის ინსტიტუტი. ხაზგასასმელია, რომ საბანკო გარანტიასთან დაკავშირებული საკანონმდებლო მოწესრიგების სრულყოფა მნიშვნელოვანია როგორც თეორიული, ისე პრაქტიკული თვალსაზრისით. საკითხი განსაკუთრებულ აქტუალობას იძენს ბიზნესსამართლებრივი ურთიერთობების შემთხვევაში. შესაბამისი სეგმენტისათვის, დავების თავიდან აცილების მიზანი, რაც

² ავტორი კორესპონდენტი.

ელექტრონული ფოსტა: ana.gurieli@ciu.edu.ge (ა.გურიელი).

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-1324-8933>

თავის მხრივ ზოგავს სამართლის სუბიექტების დროსა და ფინანსურ რესურსს, ხომ განსაკუთრებით ფასეულია.

ამასთან, აღნიშნული მჭიდროდ უკავშირდება ვალდებულების შესრულების, როგორც სამოქალაქო სამართლის ცენტრალური მნიშვნელობის მქონე საკითხს. შესაბამისად, წინამდებარე ნაშრომი სწორედ აღნიშნული საკითხის ანალიზს ისახავს მიზნად, უნიფიცირებული სამართლისა და ეროვნული კანონმდებლობის შესწავლის საფუძველზე.

1. შესავალი

თანამედროვე საზოგადოებაში, საბანკო გარანტიის გამოყენება სამართლის სუბიექტთა სამართლებრივ და ეკონომიკურ ინტერესთა დაცვის ერთ-ერთ შედეგიან საშუალებად უნდა იყოს მიჩნეული, რადგან სრულყოფილი საკანონმდებლო ბაზის არსებობის პირობებში იგი ეფექტიანად ემსახურება მხარეთა კანონიერი მოთხოვნების განხორციელებასა და დაცვას. ამასთან, საბანკო გარანტია შესაძლებელია განისაზღვროს როგორც კერძო სამართლის უზოგადესი პრინციპების განხორციელების ერთ-ერთი საშუალება. მისი მჭიდრო კავშირი ვალდებულების შესრულებასთან, როგორც სამოქალაქო სამართლის ცენტრალური მნიშვნელობის ინსტიტუტთან, ზრდის საკითხის კვლევის მეცნიერულ ღირებულებას.

აღსანიშნავია, რომ ეკონომიკური ურთიერთობების განვითარების კვალდაკვალ, საბანკო გარანტიათა გამოყენებამ ძალზედ გავრცელებული სახე მიიღო, რაც თავის მხრივ უზრუნველყოფს სამართალურთიერთობის მონაწილე სუბიექტებს შორის ნდობის ზრდას (Goksu et al., 2023). დღესდღეობით, საბაზრო ეკონომიკის არსებობის პირობებში თანამედროვე მსხვილი კომერციული ან საინვესტიციო გარიგებებით გათვალისწინებული ვალდებულებების უმეტესობის შესრულება მხარდაჭერილია სწორედ საბანკო გარანტიის ინსტიტუტით (Radhika, 2021).

აღსანიშნავია ისიც, რომ მიუხედავად საბანკო გარანტიის მარეგულირებელი ნორმების არსებობისა საქართველოში (რაც თავის მხრივ არასისტემატიზირებულ ბუნებას ატარებს), საკითხის სრულყოფა გამოწვევად რჩება. სახელმწიფოს მასშტაბით რეგულირებულ, მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებათა ერთიან ჯაჭვში მის ფუნქციონირებას კი არსებითად განსაზღვრავს როგორც მეცნიერული კვლევების არსებობა, ასევე განხორციელებული კვლევების საფუძველზე საკანონმდებლო ცვლილებების უზრუნველყოფა, რისი დეფიციტიც ქართულ სამეცნიერო სივრცეში შეინიშნება. კოდექსის მოქმედი რედაქცია არ განამტკიცებს საბანკო გარანტიის სახეებსა და მათ კლასიფიკაციას. მათ შორის, არ არის გათვალისწინებული კონტრგარანტიის საკითხი, რომელიც მისი

თავისებურებების გათვალისწინებით გლობალურ სავაჭრო ურთიერთობებში მოთხოვნის უზრუნველყოფის მოქნილ საშუალებად მიჩნევა. სსკ ასევე არ განსაზღვრავს საბანკო გარანტიის ბუნების შესახებ დებულებებს, რაც მისი, როგორც ინსტიტუტის რაობას განსაზღვრავს. ესე იგი, შესაძლებელია ითქვას, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი რომელიც 1997 წელს არის მიღებული, სამართლის შესაბამის დარგში არსებულ მოთხოვნებს ვერ პასუხობს, მათ შორის ვერ ეხმიანება URDG N758 მოთხოვნებს. შესაბამისად, აუცილებლად მიიჩნევა საბანკო გარანტიასთან დაკავშირებული საკითხების სრულყოფილი მოწესრიგება. საბანკო გარანტიასთან დაკავშირებული საკითხების არაერთგვაროვანი განმარტების შესაძლებლობა წარმოშობს სამართლებრივ რისკებს როგორც თეორიული, აგრეთვე პრაქტიკული თვალსაზრისით.

ნაშრომის მიზანია კვლევის საფუძველზე ხარვეზების იდენტიფიცირება და მათი აღმოფხვრის გზების შეთავაზება; საბანკო გარანტიის, როგორც სამართლებრივი ინსტრუმენტის მარეგულირებელი საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფის ხელშეწყობა. ყურადღება მახვილდება ინსტიტუტის შინაარსსა და მის სამართლებრივ მნიშვნელობაზე, საბანკო გარანტიის სახეებზე, მათ შორის კონტრგარანტიაზე. ნაშრომის ფარგლებში განიხილება საბანკო გარანტიის სრულყოფასთან დაკავშირებული საკითხები საქართველოში, რამეთუ მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებების ეფექტური ფუნქციონირების ხარისხი მნიშვნელოვნად აყალიბებს სასამართლო დავების თავიდან აცილების შესაძლებლობას და შესაბამისად, პირდაპირ თუ ირიბად, აგრეთვე უკავშირდება მიზანს, სამართლებრივი ინსტრუმენტების გონივრული გამოყენების საფუძველზე, ხელი შეეწყოს მართლმსაჯულების განმახორციელებელი ერთიანი სისტემის დავებისაგან განტვირთვას.

თანამედროვე საზოგადოებებში საზოგადოების მიზანი უნდა იყოს სასამართლო დავების შემცირება - არა მხოლოდ დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის საშუალებების (მედიაცია, არბიტრაჟი და სხვა) გამოყენებით - არამედ მათ შორის მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებათა ეფექტური ბერკეტების ფორმირებით, რაც ზოგავს სამართლის სუბიექტთა დროსა და ფინანსურ რესურსებს. აღნიშნული განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ბიზნეს სექტორის წარმომადგენლებისათვის, რამეთუ მათთვის აღნიშნული რესურსების მიზნობრივი განაწილება გამორჩეულად პრიორიტეტულია.

2. ლიტერატურის მიმოხილვა

განხორციელდა სამართლის შესაბამის დარგში არსებული სამეცნიერო ლიტერატურის კვლევა, რომლის მეშვეობითაც გაანალიზდა დასმული საკითხები. ყოველივე ამან ხელი შეუწყო საკითხის მეცნიერულ ჭრილში განხილვას და დასკვნების ჩამოყალიბებას. საკვლევი საკითხის რეგულირება შედარებული იქნა უცხო სახელმწიფოებში მოქმედ და

საქართველოს კანონმდებლობაში არსებულ ანალოგიურ ინსტიტუტებს შორის. ნაშრომის ფარგლებში მიღებული შედეგები დაეფუძნა საბანკო გარანტიასთან დაკავშირებული ქართული და უცხოური ლიტერატურის, აკადემიური ნაშრომების, სამეცნიერო სტატიების, დისერტაციების კვლევას და განვითარებული კონცეფციების სისტემურ მიმოხილვას.

ესე იგი, სტატიაზე მუშაობის პროცესში განხორციელდა ქართული და უცხოური ლიტერატურის შესწავლა, რომელიც უკავშირდება საბანკო სისტემას, გარანტიებისა და კონტრგარანტიების რეგულირებას. აღნიშნულ სტატიებსა თუ სახელმძღვანელოებში გამოკვლეულია საბანკო გარანტიის სამართლებრივ ბუნებასთან დაკავშირებული ფუნდამენტური საკითხები და რეგულირების საერთაშორისოდ აღიარებული მიდგომები. მაგალითად, ქართულ იურიდიულ დოქტრინაში აღნიშნული ინსტიტუტის კვლევის მიმართულებით, მნიშვნელოვანია ზვიად გაბისონიას, ზურაბ ჭეჭელაშვილისა და პაატა ხოტენაშვილის შრომები. გამოირჩევა ნინო ლიპარტიას და დავით ათაბეგაშვილის დისერტაციები. შესაბამისი ინსტიტუტის კვლევის მიმართულებით მნიშვნელოვანი წვლილი აგრეთვე მიუძღვის ლადო ჭანტურიას. აღიარებული მიდგომების კვლევა დაგვეხმარა შედარებითი ჩარჩოს ფორმირებასა და ქართული მოდელის შეფასებაში, რომელიც საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით 1997 წელს შემუშავებულ მიდგომას ეფუძნება.

თუმცა შესწავლილი სამეცნიერო ლიტერატურის, მოქმედი ნორმატიული აქტებისა და სამართლის შესაბამის დარგში არსებული პრაქტიკის ანალიზის საფუძველზე შესაძლებელია ითქვას, რომ მიუხედავად რიგი კვლევების არსებობისა, არსებული ნაშრომები ძირითადად ორიენტირებულია ისეთი საკითხების კვლევაზე, როგორიცაა მაგალითად საბანკო გარანტიის ცნება და მნიშვნელობა, საგარანტიო ვალდებულების დამოუკიდებლობის ხარისხი, გარანტიის პასუხისმგებლობის ფარგლები, საბანკო გარანტიიდან გამომდინარე ბენეფიციარის მოთხოვნის მართვა და სხვა. მაშინ, როდესაც ყურადღება ნაკლებად არის გამახვილებული საბანკო გარანტიასა და კონტრგარანტიაზე, როგორც კერძო სამართლის მექანიზმების განხორციელების საშუალებაზე უშუალოდ ბიზნეს სამართლებრივ ურთიერთობებში, რაც პრაქტიკაში გამორჩეულად აქტუალურია. აღნიშნულის გათვალისწინებით, შედეგობრივი თვალსაზრისით, წარმოდგენილი ნაშრომის მიზანია სამართლის შესაბამის დარგში არსებული საკანონმდებლო ხარვეზების იდენტიფიცირება და მათი აღმოფხვრის ხელშეწყობა, რაც რეალურად შეამცირებს შესაძლო სასამართლო დავებს მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებათა ეფექტური საშუალებების ჯაჭვის ფორმირების გზით. სწორედ აღნიშნული საკითხების კვლევა წარმოადგენს წინამდებარე ნაშრომის ძირითად მიმართულებას და განსაზღვრავს მის მეცნიერულ სიახლეს.

აღსანიშნავია, რომ საბანკო გარანტიასთან მიმართებით, საერთაშორისო სამართლებრივი მოქმედი რეგულირება ქმნის სამართლებრივ მექანიზმებს, რომლებიც უზრუნველყოფს იმგვარი გარემოს ფორმირებას, რომელიც ორიენტირებულია სამართლის სუბიექტთა ინტერესების დროულ და ეფექტურ განხორციელებაზე, უზრუნველყოფს დეტალურ სამართლებრივ მოწესრიგებას. ამცირებს მოთხოვნის უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ სირთულეებს და ხელს უწყობს მხარეთა უფლებრივი დაცვის ეფექტიან რეალიზაციას.

საბოლოოდ, გამოკვლეული ლიტერატურის, ნორმატიული აქტებისა და სამართლებრივ გარემოში არსებული პრაქტიკის ანალიზის შედეგად შესაძლებელია ითქვას, რომ მიუხედავად საბანკო გარანტიასთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ წყაროების არსებობისა, კვლავ არასაკმარისად არის შესწავლილი ისეთი საკითხები როგორიცაა საბანკო გარანტიის სახეები, კონტრგარანტია და მათი გავლენა კერძო სამართლებრივი ურთიერთობების მოწესრიგებაზე, კერძო სამართლებრივი საკითხების დროულ და ეფექტურ გადაწყვეტაზე. კერძოდ, ნაშრომის ფარგლებში, საბანკო გარანტია გაანალიზებულია როგორც კერძო სამართლებრივი პრინციპების განხორციელების საშუალება ბიზნეს სამართლებრივ ურთიერთობებში, რამეთუ ბიზნეს სექტორისათვის გამორჩეულად მნიშვნელოვანია ერთის მხრივ დავების გადაწყვეტა, ხოლო მეორეს მხრივ, მათი თავიდან აცილების ეფექტური მექანიზმების ჯაჭვის არსებობა.

3. მასალები და მეთოდები

წარმოდგენილი ნაშრომი უფუძნება როგორც ქართულ, ისე უცხო ქვეყნებისა და საერთაშორისო მიდგომათა ანალიზს. მუშაობის პროცესში გამოყენებულია როგორც ქართული ასევე უცხოენოვანი სამეცნიერო ლიტერატურა. გათვალისწინებულია დამკვიდრებული მიდგომები საკვლევ საკითხთან დაკავშირებით.

კვლევის მეთოდოლოგიური საფუძველია ზოგადსამეცნიერო და სპეციალური მეთოდები. კერძოდ, ნაშრომის ფარგლებში გამოყენებულ იქნა ნორმატიული და შედარებით-სამართლებრივი კვლევის მეთოდები. აგრეთვე - ანალიზის, ანალოგიის, ისტორიული მეთოდები. ისტორიულ მეთოდზე დაყრდნობით, ახსნილი იქნა სამართლებრივი მიდგომების განვითარების განმაპირობებელი წინაპირობები. ნორმატიული მეთოდის გამოყენებით უზრუნველყოფილია ცნებათა არსის განსაზღვრა და სამართლებრივი ანალიზი. შედარებით-სამართლებრივი მეთოდის გამოყენებით კი განისაზღვრა შესაბამისი მიმართულებით მოწინავე სახელმწიფოებში, სამართლის შესაბამის დარგში მოქმედი აღიარებული მიდგომები.

მითითებული მიდგომების გამოყენებით, კვლევის მიზნის გათვალისწინებით, მნიშვნელოვნად ჩაითვალა შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის სრულყოფის მიზნებისათვის წინადადებების შემუშავება. სამართლის გლობალიზაციისა და უნიფიკაციის ტენდენციის ფაქტის გათვალისწინებით, ქართული სამართლის მისადაგების შეთავაზება სამართლის შესაბამის დარგში მოქმედ თანამედროვე ტენდენციებთან.

შედეგობრივი თვალსაზრისით, გამოყენებული მიდგომები ემსახურება ნაშრომის შესავალში დასმული კვლევის მიზნების განხორციელებას და შესაბამისი ამოცანების შესრულებას. კერძოდ, როგორც შესავალშივე აღინიშნა, თანამედროვე საზოგადოებებში სასამართლო საქმისწარმოება არ შეიძლება განიხილებოდეს სამართლის სუბიექტთა შორის არსებული ურთიერთობების ფარგლებში წარმოშობილი საკითხების გადაწყვეტის ძირითად საშუალებად. მეტიც - საზოგადოების მიზანი უნდა იყოს სასამართლო დავების შემცირება - არა მხოლოდ დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის საშუალებების (მედიაცია, არბიტრაჟი და სხვა) გამოყენებით - არამედ მეტიც, მათი თავიდან აცილება მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებათა ქმედითი მექანიზმების გამოყენებით, რაც ზოგავს სამართლის სუბიექტთა დროსა და ფინანსურ რესურსებს და ემსახურება მათი რეალური ინტერესების განხორციელებას. აღნიშნული კი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს ბიზნეს სექტორში მოღვაწე სამართლის სუბიექტებისათვის, რამეთუ მათთვის რესურსების დაზოგვა როგორც წესი, გამორჩეულად ფასეულია.

4. შედეგების განხილვა

კვლევის შედეგად გამოიკვეთა, რომ ბიზნეს სექტორში სამართლებრივი რისკების თანმდევი ხელშეკრულებების დადების პროცესში, ან გართულებული სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობისას, ურთიერთობების მართვის ეფექტური საკანონმდებლო მექანიზმებით შესაძლებელია მიღწეულ იქნეს მხარეთა ინტერესების სამართლებრივი დაცვა და უფლება ვალდებულებათა ბალანსის შენარჩუნება.

ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში მხარეთა კერძოსამართლებრივი პრინციპების ჯეროვანი დაცვა და საამისოდ ეფექტური ბერკეტების არსებობა არა მხოლოდ სამოქალაქო ბრუნვის სუბიექტთა ინტერესებს, არამედ საჯარო მიზანსაც ემსახურება. ბიზნეს სექტორში სახელშეკრულებო ურთიერთობების არსებობისას, წინა პლანზე იწინაცვლებს კეთილსინდისიერი მხარის ინტერესის დაცვისა და სამართლიანობის აღდგენის ამოცანა. შესაბამისად, კერძოსამართლებრივ ურთიერთობებში მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებების ეფექტური ფუნქციონირების საკითხი ანალიზს ექვემდებარება.

სწორედ ამგვარ შემთხვევებში - გართულებული სახელშეკრულებო ურთიერთობების არსებობის პირობებში, როდესაც მხარეთა კანონიერი ინტერესების დროული განხორციელება ეჭვქვეშ დგება, საბანკო გარანტიის სამართლებრივი მექანიზმი უნდა განვიხილოთ მხარის ინტერესების სამართლებრივი დაცვის საუკეთესო საშუალებად. საბანკო გარანტია შესაძლებელია შეფასდეს სახელშეკრულებო სამართლიანობის მიღწევის ერთ-ერთ გზად და მისი ანალიზი ურთიერთკავშირშია სამართლიანობის უზენაესი პრინციპის უზრუნველყოფასთანაც.

დასკვნით ნაწილში მიღებული რეკომენდაციების გათვალისწინებით მიიღწევა ეროვნული სამართლის საერთაშორისო სტანდარტებთან ჰარმონიზაცია, რაც ასევე მოემსახურება ბიზნესსექტორში მოღვაწე კერძო სამართლის სუბიექტების ინტერესების განხორციელებას, რამეთუ საბანკო გარანტია გამორჩეულად მნიშვნელოვან ხასიათს მათთვის ატარებს.

კვლევის შედეგად შესაძლებელია ითქვას, რომ აუცილებელია საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით განისაზღვროს საერთაშორისოდ აღიარებული საბანკო გარანტიის სახეები და თითოეულის მიზნობრიობა. ამასთან, საჭიროდ მიიჩნევა საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელება, რომლის შესაბამისად განმტკიცდება როგორც უპირობო, ისე პირობითი გარანტიების გაცემის შესაძლებლობა. ერთმნიშვნელოვანია ისიც, რომ საქართველოს კანონმდებლობით უნდა განმტკიცდეს კონტრგარანტიათა საკანონმდებლო ინსტიტუტი.

4.1. საბანკო გარანტიის სამართლებრივი ბუნება

ვალდებულების შესრულება და შეუსრულებლობა სამართლის ფუნდამენტური კონცეფციებია. პრაქტიკაში ვალდებულების შესრულების შეუძლებლობა / ვალდებულების შეუსრულებლობა ითვალისწინებს როგორც სუბიექტური, აგრეთვე ობიექტური წინაპირობების არსებობას. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია სახელმწიფოს მასშტაბით მოქმედი, მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებათა სისტემა ითვალისწინებდეს სამართლის სუბიექტთა უფლებათა დაცვის ობიექტური წინაპირობების არსებობას, იმისათვის რათა უზრუნველყოფილი იქნეს შესაძლო სახელშეკრულებო რისკებისაგან კრედიტორთა ჯეროვანი დაცვა. ნებისმიერი სამართლებრივი წესრიგი უნდა ცდილობდეს შესაბამისი შინაარსის სისტემის ფორმირებას. კომერციულ სამყაროში ბიზნესის წარმოება ხომ ისედაც უამრავ რისკს შეიცავს და მიუხედავად იმისა, რომ საბანკო გარანტიის არსებობის მიზანია რისკების არსებითი შემცირება, საკანონმდებლო ხარვეზების ან არასრულყოფილი რეგულირების არსებობა შესაძლებელია ქმნიდეს სამართლებრივ საფრთხეებს.

ხაზგასასმელია, რომ საბანკო გარანტიათა გამოყენება განსაკუთრებით აქტუალურია საერთაშორისო ბიზნესში, სადაც განსხვავებამ სამართლებრივ კულტურათა და კანონმდებლობას შორის შესაძლებელია ბუნდოვანება წარმოშვას. ამ შემთხვევებში საბანკო გარანტია განიხლება როგორც უნივერსალური, ერთმნიშვნელოვნად აღიარებული ინსტრუმენტი (Petrevska et al., 2024). ამასთან მისი სამართლებრივი ბუნებით საბანკო გარანტია წარმოადგენს სამმხრივი ურთიერთობის შედეგს და არის დამოუკიდებელი მხარეთა შორის არსებული ძირითადი სამართალურთიერთობისაგან (Radhika, 2021). ესე იგი, საბანკო გარანტია გამოიყენება ბენეფიციარს, გარანტს და პრინციპალს (დამკვეთს) შორის არსებული ურთიერთობების მოსაწესრიგებლად. იგი, როგორც წესი, ხელს უწყობს საერთაშორისო ვაჭრობისა და კომერციული ურთიერთობების განვითარებას როგორც ადგილობრივ, აგრეთვე საერთაშორისო დონეზე (Ujjwal, 2021). რაც შეეხება სამართალსუბიექტებს, საბანკო გარანტიის შემთხვევაში, სამართალურთიერთობაში სამი მხარე მონაწილეობს: გარანტი - ფინანსური ინსტიტუტი, რომელიც გასცემს გარანტიას. ბენეფიციარი - შესაბამისი მოთხოვნის წარდგენისას გადახდის მიღებაზე უფლებამოსილი პირი; პრინციპალი (აპლიკანტი) - პირი, რომლის მიმართვის საფუძველზეც გაიცემა გარანტია. აღსანიშნავია ისიც, რომ ისტორიულად, საბანკო გარანტიამ ჩაანაცვლა ფულის დეპოზიტები, რა დროსაც მხარე საბანკო დაწესებულებაში განათავსებდა ნაღდ ფულს ან ღირებულ ნივთს ბენეფიციარის სასარგებლოდ (Nielsen et al., 2013).

ესე იგი, მისი სამართლებრივი ბუნებით, საბანკო გარანტია წარმოადგენს ფინანსურ ინსტრუმენტს. ეს არის მარტივი, თუმცა შედეგიანი მეთოდი, რათა მხარეთა შორის უზრუნველყოფილი იქნეს ნდობა და ფინანსური თვალსაზრისით მიღწეული იქნეს დაცულობა (Tridib, 2021). ეს კი გამორჩეული მნიშვნელობის მატარებელია ბიზნეს ურთიერთობებში. ამ სექტორში ხომ გაზრდილი რისკების არსებობა და ის გარემოება, რომ მხარეებს შეიძლება არ გააჩნდეთ ინფორმაცია ერთმანეთის შესახებ, აყალიბებს ურთიერთნდობის დეფიციტს (Tohma et al., 2020).

ამრიგად, ბიზნესში ტრანზაქციების განხორციელება ისედაც მნიშვნელოვან რისკებს უკავშირდება (Kamdar, 2022). საბანკო გარანტიის გამოყენების მიზანი კი სწორედ ტრანზაქციის თანმდევი საფრთხეების შემცირებაა (Pallavi, 2022). ამასთან, საბანკო გარანტიის სამართლებრივ ბუნებას მისი ეკონომიკური მიზანი განსაზღვრავს. საბანკო გარანტიის მახასიათებელია ის, რომ მხარემ უნდა მიიღოს გარანტიით გათვალისწინებული გადახდა. მოქმედებს პრინციპი „გადაიხადე ეხლა, იდავე მოგვიანებით“. ხოლო იმ შემთხვევაში თუკი დადგინდება, რომ არ არსებობდა გადახდის საფუძველი, გადამხდელმა უნდა იდავოს ანაზღაურების მიღების თაობაზე (Giger, 1987). ამიტომ მაგალითად, საერთაშორისო ბიზნესსამართალში, სამართლის უზენაესობის ფუნდამენტური პრინციპი მჭიდროდ უკავშირდება საბანკო გარანტიათა ინსტიტუტს. თანამედროვე ტექნოლოგიების

არსებობა ხომ მნიშვნელოვნად წაახალისებს საერთაშორისო ვაჭრობის განვითარებას. ხოლო საერთაშორისო ვაჭრობის განვითარება თავის მხრივ, მხარდაჭერილი უნდა იყოს ადეკვატური სამართლებრივი ინსტიტუტებით (Giger, 1987). ამიტომ, თანამედროვე საზოგადოებისა და კორპორაციების დინამიურმა განვითარებამ, რაც გულისხმობს საერთაშორისო საინვესტიციო ტრანზაქციების განხორციელებას, არსებითად გაზარდა საბანკო გარანტიის როგორც უზრუნველყოფის საშუალების გამოყენება (Jakimovski, 2020). სასამართლოებიც, როგორც წესი ადასტურებენ, რომ საბანკო გარანტიის გაცემისას ბანკის ვალდებულება აბსოლუტურია (Ujjwal, 2021). ვინ გასცემს საბანკო გარანტიას? მაგალითად, გერმანიაში - ბანკები, რომლებიც უზრუნველყოფენ კომერციული თუ საინვესტიციო ტრანზაქციების განხორციელებას სამ ძირითად კატეგორიად შეიძლება დაიყოს. 1. კერძო კომერციული ბანკები (private geschAftsbanken). 2. შემნახველი ბანკები (sparkassen). 3. საკრედიტო დაწესებულებები (kreditgennossenschaften) (Deller, 1997). საქართველოში აღნიშნული, როგორც წესი, კომერციული ბანკების მიერ ხორციელდება. აღსანიშნავია ისიც, რომ წარსულში ბანკების არსებობის ძირითადი მიზანი იყო მხოლოდ დეპოზიტების მიღება და სესხების გაცემა. რაც ბუნებრივია დროთა განმავლობაში შეცვლილია (Pallavi, 2022).

ამასთან, საბანკო გარანტიის სამართლებრივი ბუნების ანალიზისათვის საჭიროდ მიიჩნევა მისი განმასხვავებელი ნიშნების დადგენა სხვა მსგავსი სამართლებრივი ინსტიტუტებისაგან. მაგალითად, აკრედიტივი და ესქრო ანგარიში წარმოადგენენ მნიშვნელოვან ფინანსურ ინსტრუმენტებს, თუმცა თითოეულის კონცეფციას ფუნქციურად განსხვავებული მიზანი გააჩნია. მაგალითად, აკრედიტივს აქვს არა უზრუნველყოფის ფუნქცია, არამედ გადახდის ფუნქცია (Chanturia, 2017). ის უზრუნველყოფს ბანკის მიერ ბენეფიციარისთვის თანხის ანაზღაურებას. ხოლო ესქროს ანგარიში, როგორც საბანკო პროდუქტი, გამოიყენება მხარის მიმართ ნაკისრი ვალდებულების შესრულების მიზნებისათვის. ესქრო ანგარიშზე განთავსებული ფინანსური რესურსის გაცემა მხარის სასარგებლოდ ხორციელდება იმ შემთხვევაში, თუკი შესრულდება შესაბამისი წინაპირობა ან/და ბანკი მიიღებს ამგვარ დავალებას. აღიარებული მიდგომით, ესქროს გამოყენება შესაძლებელია მაგალითად უძრავი ქონების გაყიდვისას ან სხვა მსგავსი ტრანზაქციების ფარგლებში, რომლებიც მოიცავს რამდენიმე ეტაპს-გარკვეული დროის ინტერვალს შესრულების პირველ ეტაპსა და ტრანზაქციის დასრულებას შორის (Harold, 1958).

აქვე აღსანიშნავია ისიც, რომ საბანკო გარანტიის დოკუმენტური ბუნება წარმოადგენს მისთვის დამახასიათებელ, მნიშვნელოვან ასპექტს, რაც შედეგობრივი თვალსაზრისით განსაზღვრავს მის სხვა არსობრივ მახასიათებლებსა და სამართლებრივ ბუნებას. შესაბამისად, ამ ინსტიტუტისათვის დამახასიათებელი აღნიშნული კრიტერიუმი, როგორც

მისი არსის განმსაზღვრელი, განმტკიცებული უნდა იქნეს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსშიც, ისევე როგორც აღნიშნულს განამტკიცებენ საერთაშორისო აქტები.

4.2. საბანკო გარანტიათა კლასიფიკაცია საქართველოს კანონმდებლობისა და პარიზის საერთაშორისო სავაჭრო პალატის პუბლიკაციების შესაბამისად

საბანკო გარანტიებთან მიმართებით მსჯელობისას და მათი კლასიფიკაციისას გასათვალისწინებელია, რომ მიმდინარე დრომდე, პარიზის საერთაშორისო სავაჭრო პალატის მიერ გამოცემულია შემდეგი პუბლიკაციები საბანკო გარანტიებთან მიმართებით: 1978 წლის უნიფიცირებული წესები სახელშეკრულებო გარანტიათა შესახებ, საერთაშორისო სავაჭრო პალატის პუბლიკაცია N 325; URDG - Uniform Rules for Demand Guarantees, ICC Publication - N458; 1992 წლის უნიფიცირებული წესები მოთხოვნამდე გარანტიების შესახებ, საერთაშორისო სავაჭრო პალატის პუბლიკაცია N458; URDG - Uniform Rules for Demand Guarantees, ICC Publication N758 - 2010 წლის უნიფიცირებული წესები მოთხოვნამდე გარანტიების შესახებ, საერთაშორისო სავაჭრო პალატის პუბლიკაცია N758 (Lipartia, 2018).

აღსანიშნავია, რომ პუბლიკაცია N758 წარმოადგენს წინამორბედების გაუმჯობესებულ ვერსიას (Jakimovski, 2020). ამასთან, საერთაშორისო სავაჭრო პალატის პუბლიკაცია N 325 - ის ნაკლებად აღიარებამ განაპირობა მისი მიღება (Kamdar, 2022).

4.2.1. უპირობო და პირობითი საბანკო გარანტიები

აღსანიშნავია, რომ „URDG 758-ე პუბლიკაცია ითვალისწინებს როგორც უპირობო, ისე პირობითი გარანტიების არსებობას, თუმცა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი უპირობო გარანტიების შესახებ ჩანაწერს არ ითვალისწინებს. უფრო მეტიც, მოთხოვნის წარდგენის ფორმის განსაზღვრისას სსკ-ს 885 მუხლი ადგენს, რომ ბენეფიციარის მოთხოვნა ფულადი თანხის გადახდის შესახებ უნდა წარედგინოს გარანტს წერილობითი ფორმით, გარანტიაში მითითებული დოკუმენტების დართვით“ (Ghambashidze, 2019). ესე იგი, ნორმა ერთმნიშვნელოვნად ადგენს, რომ მოთხოვნას თან უნდა ერთვოდეს გარანტიაში მითითებული დოკუმენტები, რაც შეიძლება გამორიცხავდეს უპირობო საბანკო გარანტიის გაცემის შესაძლებლობას. თუმცა სსკ-ს 879 მუხლის შესაბამისად, „მხარე ნაკისრი ვალდებულების შესაბამისად გადაუხდის ბენეფიციარს ფულად თანხას გადახდის შესახებ ბენეფიციარის წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე“ (Sakartvelos samqalaqo kodeksi, 1997, 879 მუხლი).

ამის გათვალისწინებით, არსებობს საფუძველი დადგინდეს, რომ შესაძლებელია ნორმათა ურთიერთწინააღმდეგობას ჰქონდეს ადგილი - ნორმათა სიტყვასიტყვითი განმარტების შემთხვევაში, შესაძლებელია დადგინდეს, რომ ერთი ნაწილი განამტკიცებს უპირობო

საბანკო გარანტიებს, მეორე კი არა. შესაბამისად, აუცილებლად მიიჩნევა საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელება რომლის შესაბამისად ერთმნიშვნელოვნად გამტკიცდება როგორც უპირობო, ისე პირობითი გარანტიების გაცემის შესაძლებლობა.

ცვლილება განსაკუთრებულად მნიშვნელოვნად შეიძლება ჩაითვალოს ბიზნეს სექტორისათვის, რამეთუ როგორც წესი მსხვილი ბიზნეს ტრანზაქციების განხორციელება სწორედ საბანკო გარანტიის, როგორც მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალების გამოყენების საფუძველზე ხორციელდება. ხოლო უპირობო გარანტიის არსებობის შემთხვევაში გარანტიაში მითითებული დოკუმენტების დართვა არ უნდა ატარებდეს სავალდებულო ხასიათს, რაც წარმოაჩენს უპირობო საბანკო გარანტიის ბუნებას. აქვე მნიშვნელოვანია აღინიშნოს უპირობო საბანკო გარანტიის გამოყენების რიგი თანმდევი დადებითი შედეგები. მაგალითად, პროცესში მონაწილე მხარის სამართლებრივი დაცვის მეტად მაღალი ხარისხი. ამასთან, აღიარებულია ისიც, რომ უპირობო საბანკო გარანტიის გამოყენებისას, პროცესის სიმარტივის გათვალისწინებით, არსებითად მცირდება ტრანზაქციული დანახარჯები.

4.2.2. გამოთხოვადი და გამოუთხოვადი საბანკო გარანტიები

აღიარებულია, რომ საბანკო გარანტია შესაძლებელია იყოს გამოუთხოვადი ან გამოთხოვადი. გამოთხოვადი საბანკო გარანტია ნიშნავს, იმას რომ მას გააჩნია მზოჯავი სამართლებრივი ბუნება მანამ, სანამ იქნება გამოთხოვილი. ხოლო გამოუთხოვადი საბანკო გარანტია სამართლებრივ ძალმოსილებას ატარებს ვადის გასვლის ან გადახდის დრომდე. პრაქტიკაში, გამოუთხოვადი საბანკო გარანტიები მეტად მიღებულია, რაც განპირობებულია მათი სანდოობის მეტად მაღალი ხარისხით. რაც შეეხება საბანკო გარანტიათა კლასიფიკაციას მათი მიზნის გათვალისწინებით, პრაქტიკაში გვხვდება: გადახდის გარანტიები, შესრულების გარანტიები, სატენდერო გარანტიები, საავანსო გარანტიები (Petrevska et al., 2024).

აღსანიშნავია, რომ უნიფიცრებული წესები განამტკიცებს მხოლოდ გამოუთხოვად გარანტიებს. URDG 758-ე პუბლიკაციის მე-4 მუხლის თანახმად „გარანტია გამოუთხოვადია გაცემის მომენტიდან, მაშინაც კი, როცა მასში აღნიშნული არ არის ამის თაობაზე“ (URDG 758, 2010). აღნიშნული მოწესრიგება კი სამოქალაქო ბრუნვის სტაბილურობის მიზნებისათვის, მეტად მისაღებად უნდა ჩაითვალოს.

საბანკო გარანტია როგორც სამართლებრივი ინსტრუმენტი, სამოქალაქოსამართლებრივ ურთიერთობებში უნდა წარმოადგენდეს სამართლის სუბიექტთა ინტერესების განხორციელების ერთ-ერთ ქმედით საშუალებას და მისი გამოთხოვის შესაძლებლობა, რაც არასტაბილურობასთან ასოცირდება, სწორედ რომ რისკის ქვეშ აყენებს ბენეფიციარ მხარეს.

შესაბამისად, სასურველია ცალსახად განისაზღვროს საბანკო გარანტიათა გამოუთხოვადი ბუნება. მაგალითად გერმანიაში, საბანკო გარანტია ატარებს დამოუკიდებელ და გამოუთხოვად ბუნებას. ბენფიციარს უზრუნველყოფს დაცვის მაღალი სტანდარტით. ბანკები ვალდებული არიან მისი გაცემისას გაითვალისწინონ ყველა შესაძლო სამართლებრივი რისკი (Petrevska, 2024).

აღნიშნული საკითხი ერთმნიშვნელოვნად, განსაკუთრებულ აქტუალობას იძენს ბიზნეს-სამართლებრივი ურთიერთობების პროცესში, სადაც მხარეები საბანკო გარანტიის მისაღებად, როგორც წესი, ხარჯავენ მნიშვნელოვან ფინანსურ თუ დროის რესურსებს და მათთვის მნიშვნელოვანია სამართლებრივი დაცვის შესაბამისი ხარისხის უზრუნველყოფა.

4.2.3. კონტრ-გარანტიის სამართლებრივი რეგულირების აუცილებლობა

აღსანიშნავია, რომ კომერციული ურთიერთობების განვითარების კვალდაკვალ, დღის წესრიგში დგება არაპირდაპირი საბანკო გარანტიების (კონტრ-გარანტიების) სამართლებრივი რეგულირების აუცილებლობაც. კონტრგარანტიის ინსტიტუტს ითვალისწინების უნიფიცირებული წესი №758, რომლის თანახმად, „კონტრგარანტი არის კონტრგარანტიის გამცემი პირი, რომელსაც გასცემს გარანტის ან სხვა კონტრგარანტის სასარგებლოდ და წარმოადგენს მხარეს, რომელიც მოქმედებს საკუთარი რისკით“ (URDG 758, 2010, art. 2).

გაეროს კონვენციის მე-6 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, „კონტრგარანტი ნიშნავს კონტრგარანტიის გამცემ პირს, ხოლო ამავე მუხლის „ც“ ქვეპუნქტის შესაბამისად „კონტრგარანტია არის გარანტია/გამცემი პირის მიერ გაცემული ვალდებულება მიმთითებელი პირის სასარგებლოდ, რომელიც შეიცავს გადახდის ვალდებულებას მარტივი მოთხოვნის ან გარანტიაში მითითებული დოკუმენტების წარმოდგენის შემთხვევაში, თუ ისინი შეესაბამება გარანტის პირობებს“ (United Nations [UN], 1996, მუხლი 2).

„კონტრგარანტი ძირითადად ერთვება საერთაშორისო სავაჭრო ურთიერთობებში, სადაც პრინციპალი და ბენეფიციარი სხვადასხვა ქვეყნის ბინადრები არიან და ერთი მხარისთვის მისაღები გარანტი მიუღებელი ან/და უცნობია ხელშეკრულების მეორე მხარისთვის.“ (Popkhadze, 2016, p.22). უნდა აღინიშნოს რომ კონტრ-გარანტია საერთაშორისო სავაჭრო ბრუნვის ძალზედ მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია, თუმცა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი არ ითვალისწინებს მის არსებობას. შესაბამისად, სასურველია ადეკვატური საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელება.

აღსანიშნავია რომ მითითებული საკანონმდებლო ცვლილებების დაგეგმვა და განხორციელება კერძო სამართლის სუბიექტთა ინტერესის განხორციელებად უნდა

შეფასდეს. სახელმწიფოს ფორმირების მიზანია საჯარო კეთილდღეობის შექმნა (Noonan, 2006). ხოლო იმისათვის რათა ეს მიზანი იქნეს მიღწეული სახელმწიფომ უნდა განახორციელოს კონკრეტული ნაბიჯები განვითარებისათვის (Hudjir et al., 2021). ხოლო ეკონომიკური თუ სხვაგვარი განვითარება წარმოუდგენელია ადეკვატური საკანონმდებლო მექანიზმების არარსებობის პირობებში. საკითხის მნიშვნელობას ადასტურებს ისიც, რომ რამეთუ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი ვერ პასუხობს თანამედროვე საერთაშორისო სავაჭრო ბრუნვის (URDG 758) მოთხოვნებს, სამოქალაქო ბრუნვის მონაწილეები ისედაც ცდილობენ აღნიშნულს გვერდი აუარონ, რა მიზნითაც მათი სამართალურთიერთობის მარეგულირებელ ხელშეკრულებაში, კერძო ავტონომიის უზოგადეს პრინციპზე დაყრდნობით, ცალსახად ითვალისწინებენ URDG 758 -ის მოქმედი ნორმების გამოყენების სავალდებულო ხასიათს, ნაცვლად საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ნორმების გამოყენებისა.

5. დასკვნა

კომერციული ურთიერთობების რეგულირების მოქნილი სამართლებრივი მექანიზმების არსებობა მნიშვნელოვნად განსაზღვრავს სამოქალაქო ბრუნვის სტაბილურობას, აყალიბებს სამართლის სუბიექტთა უფლებათა დაცვის მოქნილ სისტემას. ამასთან მისი არსებობა სამართლის სუბიექტთა ინტერესების განხორციელებისა და საზოგადოების მდგრადი ეკონომიკური განვითარების წინაპირობაა. საბანკო გარანტია წარმოადგენს მნიშვნელოვან სამართლებრივ ინსტრუმენტს, რომელიც უზრუნველყოფს მხარეთა ფინანსურ დაცვას და კერძო სამართლის უზოგადესი პრინციპის განხორციელებას, რომ ვალდებულება უნდა შესრულდეს. ის აყალიბებს ნდობისა და სტაბილურობის განცდას სახელშეკრულებო ურთიერთობებში, რაც აუცილებელია როგორც შიდა, ასევე საერთაშორისო კერძოსამართლებრივი ურთიერთობების ფორმირებისათვის. საკითხი განსაკუთრებით აქტუალურია ბიზნესსამართლებრივი ურთიერთობების რეგულირების მიზნებისათვის, რამეთუ ამ პროცესებში მხარეთა მიერ საბანკო გარანტიის მიღებას როგორც წესი, გამორჩეულად მნიშვნელოვანი რესურსები ეთმობა.

შესაბამისად, საკითხის თეორიული თუ პრაქტიკული დატვირთვის გათვალისწინებით, ნაშრომის ფარგლებში განხილული იქნა საბანკო გარანტიის, როგორც მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალების გამოყენების არსი და მიზანი, სამართლებრივ მოწესრიგებასთან დაკავშირებული რიგი საკითხები. საკითხის ანალიზის შედეგად, მიღებული დასკვნები და რეკომენდაციები შემდეგი სახით განისაზღვრება:

- საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით გათვალისწინებული საბანკო გარანტიის მარეგულირებელი ნორმები ზოგადი ხასიათისაა, რეგულირება არ შეიძლება შეფასდეს როგორც სრულყოფილი და ამომწურავი. მათ შორის, საქართველოს

სამოქალაქო კოდექსში გათვალისწინებული არ არის საერთაშორისოდ აღიარებული საბანკო გარანტიის სახეები და თითოეულის მიზნობრიობა.

- აუცილებლად მიიჩნევა საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელება რომლის შესაბამისად, ერთმნიშვნელოვნად განმტკიცდება როგორც უპირობო, ისე პირობითი გარანტიების გაცემის შესაძლებლობა.
- სასურველია ცვლილება იქნეს შეტანილი სსკ-ს 882-ე მუხლში და ნაცვლად არსებული რეგულირებისა: „საბანკო გარანტია არ შეიძლება უკან იქნეს გამოთხოვნილი გარანტის მიერ, თუ გარანტიაში სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული“ ჩამოყალიბდეს შემდეგი სახით: „საბანკო გარანტია არ შეიძლება უკან იქნეს გამოთხოვნილი გარანტის მიერ“. ამგვარი რეგულირება არსებითად გააუმჯობესებს ბენეფიციარის მდგომარეობას და მას დაიცავს გაუმართლებელი სამართლებრივი საფრთხეებისაგან. ხაზგასამელია, რომ საბანკო გარანტიის მიღება უკავშირდება მნიშვნელოვან ფინანსურ დანახარჯებს და დაუშვებელია მათი გაწევის შემდგომ, მხარეებს რჩებოდეთ მისი უკან გამოთხოვის რისკი.
- რეკომენდებულია, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დარეგულირდეს ისეთი ინსტიტუტის არსებობა, როგორიცაა კონტრ-გარანტია, რომელიც საერთაშორისო სავაჭრო ბრუნვის უმნიშვნელოვანესი ინსტრუმენტია, და რომელიც საქართველოში შესაბამის საკანონმდებლო რეგულირებას საჭიროებს.

ზემოაღნიშნულის შესაბამისად, ნებისმიერი სამართლებრივი სახელმწიფოს და, მათ შორის, ქართული კერძო სამართლის ამოცანაა, მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალებათა სრულყოფილი ჯაჭვის ფორმირება და არსებული სამართლებრივი გარემოს შესაბამისობის მიღწევა საერთაშორისოდ აღიარებულ პრინციპებთან და კონცეფციებთან. არსებული გარემოს კვლევა ერთმნიშვნელოვნად მოწმობს იმას, რომ მით უფრო თანამედროვე ტექნოლოგიების განვითარების გათვალისწინებით, უფრო და უფრო აქტუალური ხდება სამართლის სუბიექტთა ინტერესებზე მორგებული გარემოს ფორმირება. სამართლებრივი ინტერესების დაკმაყოფილება კეთილსინდისიერ მხარეს უნდა შეეძლოს მარტივად - დროულად და ეფექტურად. ასევე, მინიმალური დროისა და რესურსების ხარჯვით. იმგვარი ბერკეტების გამოყენებით, რაც აღიარებულია საერთაშორისო სტანდარტებით და რომლის მიღწევის ერთ-ერთ გზას წარმოადგენს საბანკო გარანტიის, როგორც მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალების ეფექტური ფუნქციონირება. ყოველივე აღნიშნული განსაკუთრებულ აქტუალობას სწორედ ბიზნესსამართლებრივი ურთიერთობების რეგულირების პროცესში იძენს.

ბიბლიოგრაფიული წყაროები

1. Chanturia, L. (2017). *Sakartvelos samqalaqo kodeksis komentari* [Commentary on the Civil Code of Georgia]. Meridiani.
2. Deller, P., (1997). The Deposit Guarantee Directive of the European Community and Germany's Challenge, Yearbook of International Financial and Economic Law. Volume 2.
3. Giger H., (1987). Problems of Bank Guarantee Abuse in Swiss Law, Third Conference of the International Academy of Commercial and Consumer Law, Arizona Journal of International and Comparative Law, Vol 1.
4. Ghambashidze, N. (2019). *Sabanko garantia* [Bank guarantee]. Tbilisi.
5. Goksu B., Goktan D., (2023). The Responsibility of Banks in Conversion of Bank Guarantee Letters into Cash, GSI Articletter.
6. Harold F., (1958). Law of the Real Estate Business.
7. Hudjir M., Suhartono S., Prasetyawati, E., Setyadji S., Essence Bank Guarantee in Procurement of Government Goods/Services Law, Technium Social Sciences Journal, Volume 20.
8. Jakimovski Z., (2020). Legal Regulation of the Bank Guarantee as a Mean of Security under the Macedonian and Comparative Law, Iustinianus Primus Law Review, Volume 11, special issue.
9. Kamdar H., (2022). Bank Guarantee & Letters of Credit - Analysis of the Fraud Exception and Counter Measures to Expand the Same, Indian Journal of Law and Legal Research, Vol. 4 Issue 4.
10. Lipartia, N. (2018). *Sabanko garantiidan gamomdinare benefisiaris motkhovnis martva da misi samartlebrivi shedegebi* [Management of the beneficiary's claim arising from the bank guarantee and its legal consequences]. Tbilisi.
11. Nielsen J., Nielsen N., (2013). The German Bank Guarantee: Lesson to Be Drawn for China, George Mason Journal of International Commercial Law, Vol. 5, Issue 2.
12. Pallavi J., Suvijit J., (2022). Role of Bank Guarantee in the Infrastructure Sector, Indian Journal of Law and Legal Research, Vol. 4 Issue 6.
13. Petrevska L., Petrevska I., Petrevska, M., (2024). Legal Aspects of a Bank Guarantee as a Financial Security Instrument, ODITOR - Journal for Management, Finance and Law, Vol. 1, Issue 2.
14. Popkhadze, G. (2016). *Sabanko garantiis samartlebrivi buneba* [The legal nature of the bank guarantee]. Tbilisi.
15. Radhika S., (2021). A Study on Bank Guarantee and Judicial Intervention, Indian Journal of Law and Legal Research, Vol. 3, Issue 2.

16. Tohma I., Terzioglu B., Saglam S., (2020). Reasonable Time for the Bank's Fulfillment of Obligation to Pay in Case of Submission of Bank Letter of Guarantee, GSI Articletter 23 GSI Articletter, Vol. 23.
17. Tridib M., (2021). Fraud in Bank Guarantee - Problems with the Current Judicial Approach Jus Corpus Law Journal, Vol. 2, Issue 1.
18. Ujjwal R., (2021). Analysing the Obligation of a Guarantor under a Bank Guarantee, Jus Corpus Law Journal, Vol. 2, Issue 1.

ნორმატიული მასალა

1. *Sakartvelos samqalaqo kodeksi* [Civil Code of Georgia]. (1997) www.matsne.gov.ge
2. *Sakhelshekrulebo garantiata unificirebuli tsesebi, ICC-is publikacia 325* [Uniform Rules for Contract Guarantees, ICC Publication #325]. (1978). <https://iccwbo.org/>
3. *Motkhovnamde garantebis unificirebuli tsesebi, ICC-is publikacia 458* [Uniform Rules for Demand Guarantees, ICC Publication #458]. (1992). <https://iccwbo.org/>
4. *Motkhovnamde garantebis unificirebuli tsesebi, ICC-is publikacia 758* [Uniform Rules for Demand Guarantees, ICC Publication #758]. (2010). <https://iccwbo.org/>
5. *Gaertianebuli erebis organizaciis konvencia sabanko garantiisa da kreditivebis shesakheb* [United Nations Convention on Independent Guarantees and Stand-by Letters of Credit]. (1996). <https://uncitral.un.org/>